

# Audiovizuāla satura pieejamība medijos

Ieva Kalderauska, NEPLP locekle

Rīga, 30.11.2022.

# Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome



Neatkarīga pilntiesīga autonoma institūcija, kas atbilstoši savai kompetencei pārstāv sabiedrības intereses elektronisko plašsaziņas līdzekļu jomā, kā arī uzrauga, lai to darbībā tiktu ievērota Latvijas Republikas Satversme, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums un citi normatīvie akti.







Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi: televīzija, radio, pakalpojumi pēc pieprasījuma (PPP), televīzijas programmu izplatītāji



**Galvenie uzdevumi:** izsniedz apraides un retranslācijas atļaujas, reģistrē pakalpojumus un programmas, izskata sūdzības, veic monitoringu, apkopo un analizē datus, veicina medijpratību, nodrošina nacionālajām interesēm atbilstošu programmu politiku, veicina satura pieejamību, nodrošina starptautisko sadarbību, u.c.

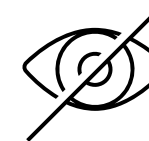
# Prasības satura pieejamības veicināšanai

-  Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums, kopš 2020.gada decembra nosaka pienākumu televīzijām, pakalpojuma pēc pieprasījuma sniedzējiem, radio nepārtraukti un pakāpeniski darīt pieejamākus to pakalpojumus (saturu)
-  Galvenie pieejamības risinājumi: subtitri, zīmju valoda, audio apraksti
-  Nav paredzētas noteiktas kvotas. Labklājības ministrijas «Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.-2023. gadam» paredz palielināt subtitrētā un surdotulkotā satura apjomu VSIA «Latvijas Televīzija» programmās **līdz 40%**
-  Visiem medijiem - komerciālajiem, sabiedriskajiem jāizstrādā savs **Rīcības plāns pakalpojumu (satura) pieejamības veicināšanai**

# Pašreizējā situācija Latvijas medijos

## Rīcības plāni:

\* apzināta situācija 2021. gadā



\* redzējums trim gadiem, ņemot vērā esošo situāciju, pieejamos finanšu līdzekļus un identificētās prioritātes, kas svarīgas cilvēkiem ar dzirdes, redzes traucējumiem



Biedrība “Latvijas Nedzirdīgo savienība” norāda:

- ziņas (t.sk. TV3 Ziņas, TV3 900 sekundes), informatīvi analītiski raidījumi (TV3 – Nekā personīga, Bez Tabu, Degpunktā; TV24 – Dienas personība, Ziņu TOP 5, Preses klubs; RETV – Aklā zona, Izšķirtspēja, Veiksmes formula, u.c.);

- kā vēlamas biedrība norādīja mākslas un dokumentālās filmas ar subtitriem nedēļas nogalēs;

- saturs gandrīz nav pieejams bērniem ar dzirdes traucējumiem, tāpēc ir vēlams saturs zīmju valodā, bet ar subtitriem – pusaudžiem un jauniešiem.

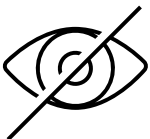
# Pētījums par audiovizuālo mediju satura izmantošanu\*

**43% Latvijas iedzīvotāju izmanto subtitrus informācijas uztveršanai, t.sk.**



- 61% kā tulkojumu, lai saprastu saturu

- 37% valodas apgūšanai



- 16% lai skatītos saturu klusumā

- 7% ieradums lasīt subtitrus



- 2% dzirdes traucējumi

\*Pētījums par audiovizuālo mediju satura pieejamību un pakalpojumu izmantošanu elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos un interneta vidē, 2021.gads, NEPLP, «Latvijas Fakti»

# Mediju satura pieejamība televīzijas programmās

Pieejamība televīzijas programmās, 2021. gadā

PROGRAMMAS	SUBTITRI		SURDO		PROGRAMMAS (ar nelielu raidlaiku)	SUBTITRI	SURDO
	stundas	% no raidlaika	stundas	% no raidlaika		stundas	stundas
TV3	130	1.80	0	0	LRT	38	0
TV3 Life	150	2.09	0	0	LRT+	7	0
TV6	90.07	1.25	0	0	Vidzemes televīzija	9	0
TV3 Mini	5.96	0.07	0	0	Skrundas TV	0	0
LTV1	2105	25.6	472	5.74	TV Kurzeme	0	0
LTV7	2472	30.39	51	0.63	Zemgales TV	1	0
ReTV	17	nd	12	nd	TV9 Pakalni	0	0
TV24	14.6	0.20	0	0			
360TV	0	0	0	0			
STV Pirmā	526	7.49	0	0			
8TV	2074	49.00	0	0			

# Mediju satura pieejamība pakalpojumos

Pieejamība audiovizuālajos pakalpojumos pēc pieprasījuma, 2021.gads

PPP	SUBTITRI			SURDO			AUDIO APRAKSTS	
	stundas	vienību skaits	% no kopējā	stundas	vienību skaits	% no kopējā	vienību skaits	% no kopējā
<b>Tet+ Filmas un Seriāli; Bērniem (SVOD), Tet+ Kino (TVOD)</b>		3000	20	0	0	0	198	1.3
<b>LMT Viedtelevīzija (SVOD, FOD)</b>		4360	65.07		2	0	0	0
<b>Baltcom Filmas (TVOD)</b>		176	85	0	0	0	0	0
<b>Reply.lv (FOD); Itv.lsm.lv (FOD)</b>	5040		30.81	1015		6.21	0	0
<b>Delfi.tv (FOD/AVOD/SVOD)</b>	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>TV3 Play FOD/AVOD)</b>	0	0	0	0	0	0	0	0

SVOD – abonēšanas pakalpojums pēc pieprasījuma

TVOD – transakciju pakalpojums pēc pieprasījuma

AVOD/FVOD – bezmaksas vai reklāmās balstīts pakalpojums pēc pieprasījuma

# Satura pieejamības veicināšanas izaicinājumi

Aptuvenais subtitrēšanas, surodtulkošanas apjoma potenciāls TV programmās ik gadu:

17 programmas → katrā vismaz puse diennakts raidlaika jeb 4380 stundas gadā

**KOPĀ: 74 460 stundas**

Attiecīgi 2021.gadā subtitrētas, surdotulkotas **kopā aptuveni 8 200 stundas**

Mediju pašreizējie plāni trīs gadiem:



TV programmās: vidēji par 1 - 2%punkti satura pieejamības pieaugumu

PPP: vidēji par 5%punktiem satura pieejamības pieaugums



Subtitrēšanas kapacitāte Latvijā + 5%punkti gadā



# Iespējas, plāni un izaicinājumi

Iespējas straujākam pieejamības pieaugumam:



Finansēšana	Tehnoloģijas	Cits
Lielāks valsts atbalsta medijiem ar īpašiem nosacījumiem	IT kompānijas «Tilde» risinājums automātiskai subtitrēšanai	Centralizēti risinājumi
<b>✗</b> Plaša atbalsta nav. Neliela programma Mediju atbalsta fondā. NEPLP, sniedzot atbalstu, aicina nodrošināt subtitrus	<b>▶</b> «Tilde» <b>sadarbībā ar medijiem izstrādāts rīks, kas ļaus lielā apjomā un ar būtiski zemākām izmaksām nodrošināt subtitrus audiovizuālam saturam televīzijas programmās un pakalpojumos.</b>	Obligāti subtitri valsts līdzfinansētām filmām, seriāliem

# Paldies!

Ieva Kalderauska, [ieva.kalderauska@neplp.lv](mailto:ieva.kalderauska@neplp.lv)

